

SUNUŞ

Ülkemizde IMF ve Dünya Bankası tarafından belirlenen politikaların uzun yıllardan beri uygulanması sanayileşmemizi olumsuz etkilemiş, ihracatımızı ithalata bağımlı hale getirmiş, bir dizi ekonomik krize neden olmuştur. Bu politikalar bilimi ve teknolojiyi dışlayarak, ucuz işgücünü sanayinin temel rekabet aracı haline getirmiştir. Büyümede rekorların kırıldığı iddia edilen dönemde işsizlik artmış, emekçi halkımızın gelir düzeyi düşmüş, gelir dağılımı çalışanlar aleyhine bozulmuştur. Özetle çalışanlar açısından zaten var olan sorunların daha da artmasına ve ağırlaşmasına neden olmuştur.

Bu durumda, sanayileşmenin istihdam yaratacağına, istihdamın da gelir düzeyini yükselteceğine ilişkin savların ancak belli koşullarda geçerli olabileceğini bir kez daha gündeme getirmek zorunluluğu doğmuştur.

Uluslararası kuruluşların dayattıkları yeni liberal politikalar, Avrupa Birliğine adaylık sürecinin de baskısıyla tek seçenek olarak sunulmaya devam edilmektedir. Bugüne kadar izlenen ve sermaye kesimlerinin kollanıp geliştirilmesine yönelik politikaların yerine, ekonominin ve sanayinin halkımızın çıkarları doğrultusunda planlanmasını savunan, mevcut politikaların gerçek yüzünü sergilemeyi bir sorumluluk olarak kabul eden TMMOB, Oda komisyonu ve bilim insanlarının katkılarıyla Sanayileşme - İstihdam - Refah ilişkisini yeniden gündeme getirmektedir.

Odamızın kongre kapsamında üstlenmiş olduğu Organize Sanayi Bölgeleri, Küçük Sanayi Siteleri, Endüstri Bölgeleri ve Teknoparklar ile KOBİ'lerin Sanayideki Yeri ve Önemi konularındaki iki adet Oda raporunun hazırlanması tamamlanmış ve kamuoyunun bilgisine bu kitapla sunulmuştur.

Organize Sanayi Bölgeleri, Küçük Sanayi Siteleri, Endüstri Bölgeleri ve Teknoparklar konusunda gerçekleştirilen alan araştırması sonrası oluşturulan bu raporda;

- Kuruluş amaçları ve tarihsel gelişim, ilgili yasalar,
- Sanayi bölgeleri ve teknoparkların sektörel ayırımı, bölgesel dağılımı,
- Sanayi bölgelerinin bölge kalkınmasına ve kentleşmeye etkileri, çarpık kentleşme olgusu,
- Sanayileşme politikasında organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri ve teknoparklar,

- Organize sanayi, sanayi siteleri ve teknoparklarda katma değer, yatırım maliyeti, istihdam, ihracat ve ithalat,
- Organize sanayi bölgeleri ve sitelerinin ekonomi ve imalat sanayindeki yeri, ekonomik yeri ve göstergeleri, sanayileşmiş ülke kıyaslamaları,
- Küreselleşmede organize sanayi bölgeleri ve teknoparkların işlevi,
- AB müzakere sürecinde rekabet olgusu,
- Teknoloji, AR-GE, mühendislik hizmetleri bağlamında organize sanayi bölgeleri, mühendis istihdamı ve organize sanayi bölgeleri,
- Teşvik ve krediler ele alınmaya çalışılmıştır.

Odamız adına bu raporu hazırlayan Sayın Yavuz BAYÜLKEN'e ve emeği geçen herkese teşekkür ederiz.

*TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu*

İÇİNDEKİLER

1.	Tanımlar, Kuruluş Amaçları ve Tarihi Gelişim, İlgili Yasalar	1
2.	Organize Sanayi Bölgeleri, Küçük Sanayi Siteleri ve Teknoparkların Sektörel ve Bölgesel Dağılımı	15
2.1.	Organize Sanayi Bölgeleri.....	15
2.2.	Küçük Sanayi Siteleri	28
2.3.	Teknokent ve Teknoparklar	37
3.	Sanayi Bölgelerinin Kalkınmaya ve Kentleşmeye Etkileri, Kentleşmede Yarattığı Sorunlar	39
4.	Sanayileşme İçinde Organize Sanayi Bölgeleri, Küçük Sanayi Siteleri ve Teknoparklar	52
4.1.	Yatırım Maliyetleri	52
4.2.	Katma Değer ve İstihdam.....	54
4.3.	İthalat ve İhracat.....	57
5.	Organize Sanayi Bölgeleri Dünya Örnekleri,Türkiye'deki Uygulamalar ve Kıyaslamalar	58
5.1.	Dünya Uygulama ve Örnekleri.....	60
5.2.	Türkiye ile Kıyaslamalar.....	73
6.	Küresel Rekabette Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri, AB Geçiş Sürecinde Üstlenilen Rol	75
7.	Organize Sanayi Bölgelerinde Teknoloji, AR-GE ve Mühendis İstihdamı	79
8.	Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri İçin Teşvik ve Destekler	85
8.1.	Destek ve Teşvik Veren Kurumlar ile Faaliyetleri	85
8.2.	Sağlanan Teşvikler	88
9.	Seçilmiş Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Sitelerinde Alan Çalışması	92
9.1.	Gebze Organize Sanayi Bölgesi	92
9.2.	Bilecik Organize Sanayi Bölgesi	94
9.3.	Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi	95
9.4.	Bursa Merkez Organize Sanayi Bölgesi	97

9.5. İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi	99
9.6. Konya Organize Sanayi Bölgeleri.....	100
9.7. Ankara-İvedik OSB ve Küçük Sanayi Siteleri	101
9.8. İstanbul Dudullu Organize Sanayi Bölgesi	103
9.9. Arı Teknokent.....	104
9.10. ODTÜ Teknokent	109
10. Kaynaklar	113